

Verotuksen sudenkuopat

► Jokainen pk-yritys joutuu painiskelemaan monenlaisten veroasioiden kanssa. Verotus ei ole yritykselle ylivoimaista ja hankalaa, kun asiat hoidetaan alusta alkaen avoimesti ja yhdessä sovittujen pelisääntöjen mukaisesti.

Perustana avoimuus

Verotuksen ja verottajan kanssa asioimisen ei tarvitse olla yritykselle sellainen peikko, joksi se helposti leimataan. Kun asiat hoidetaan alusta lähtien avoimesti ja säännösten mukaisesti, ongelmilta ja ikäviiltä seurauksilta vältytään.

**Ota aloite omiin käsiin —
keskustele asiat ennakolta kuntoon**

Verotukseen liittyvät riskit aiheutuvat usein yrityksen omasta toiminnasta — tietämättä tai tarkoituksella. Yrityksen on mahdollista välttyä turhilta harmeilta, kun se ottaa huomioon seuraavat seikat:

- Yrityksen perustamisvaiheessa on hoidettava monia uusia asioita. Erilaisten lomakkeiden, ilmoitusten ja selvitysten laatimiseen kannattaa käyttää asiantuntijan apua. **Tilitoimisto ja lakimies** osaavat yleensä parhaiten auttaa yritystä.
- **Yrityksen taloushallinnon** pitää olla kunnossa alusta lähtien. Tämä alue ei kestä vippaskonsteja. Valitse yritykselle luotettava ja kokenut kirjanpitäjä. Muista, että vaikka kirjanpito annetaan hoidettavaksi ulkopuoliselle, kirjanpitovelvollinen vastaa sen oikeellisuudesta kuitenkin aina itse. Vastuuta ei voi vierittää tilitoimiston niskoille. Tilitoimisto on vastuussa ainoastaan sellaisista rikkomuksista, joiden olemassaolosta se on tietoinen.
- **Yksityistalouden rahavarat** on syytä pitää erillään yrityksen rahavaroista. Älä yllytä kirjanpitäjää kirjaamaan vähennyksiksi menoja, jotka eivät liity yritystoimintaan. Esim. yksityiset lomamatkat ovat selkeästi tällaisia menoja.
- Älä luota kertomuksiin esimerkiksi siitä, että "meillä on mennyt sellainen vähennys läpi!". Käytä harkiten erilaisia tietolähteitä.
- Noudata sovittuja **määräaikoja**. Asioita ei voi hoitaa panemalla päänsä pensaaseen.

Verottajan toiminta perustuu lakiin

Jokainen yritys joutuu maksamaan veroja, laatimaan ilmoituksia ja vastaamaan verottajalta mahdollisesti tuleviin kyselyihin.

Jos yrityksessä on verotarkastuksen yhteydessä havaittu jotakin huomautettavaa, on verotarkastajan tekemää maksuunpanosuunnitelmaa vaikeata ja työlästä muuttaa. **Maksuunpannut veroerät** on hoidettava huolimatta siitä, että yritys hakee muutosta lääninoikeudelta. Veroja voidaan panna jälkikäteen maksuun viideltäkin vuodelta. Tällainen **jälkikäteinen verojen maksu** horjuttaa yleensä vakavasti yrityksen taloutta.

Pahimmassa tapauksessa yritykseen sovelletaan poikkeuksellisia verotusmuotoja. Yrityksellä on riski joutua **arvioverotuksen** kohteeksi, ellei verottaja luota yrittäjän toimittamiin asiakirjoihin. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi, jos yrityksellä ei näytä olevan juuri lainkaan tuloja tai vähennyksiksi on kirjattu tavanomaisia elinkustannuksia.

Verotus ei kevene vippaskonsteja käyttäen. Yritys ottaa ison riskin, jos se maksaa esimerkiksi palkkaa ilman ennakonpidätyksiä. Taloudellisestikaan tällainen toiminta ei kannata; vähennyskelpoisten menojen pienentyminen parantaa yrityksen tulosta, jolloin verotus taas kiristyy.

Rajankäynti **palkkatulojen ja yrittäjätulojen** välillä on joskus mutkikasta. Verottaja ei aina hyväksy yrityksen esittämää yrittäjätuloa, vaan tulkitsee tulon palkkatuloksi. Yksityinen elinkeinonharjoittaja vastaa yritystoimintansa veroista ja muista veloista koko omaisuudellaan. Vaikka kirjanpidossa elinkeinotoimintaan liittyvä omaisuus ja henkilökohtainen omaisuus pidetään erillään, henkilökohtaista omaisuuttakin voidaan ulosmitata esimerkiksi verovelan perusteella.

Mitoita ennakoverot oikein!

Verosuunnittelu on osa normaalia yritystoimintaa. Verosuunnittelua ovat jo pienetkin, verotuksellisesti järkevien ratkaisujen avulla saavutetut säästöt.

Toimintaa käynnistettäessä on tärkeää, että yritys ottaa etukäteen selvää verotusasioista ja mitoittaa maksettavat **ennakoverot** mahdollisimman tarkasti vastaamaan lopullista verotusta. Tähän tarvitaan usein asiantuntijan, kuten tilitoimiston tai veroasiantuntijan apua. Yrittäjä pyytää toimintaa aloittaessaan verotoimistoa määräämään hänelle ennakoverot. Hakemuksessa yrittäjä arvioi verovuoden verotettavan tulon määrän, jonka perusteella vero määrätään.

Alimitoitettujen ennakoverot kustautuvat lopullisessa verotuksessa. Verorasitus on tällöin hyvin raskas, koska yritys joutuu maksamaan sekä lopullisen veron korkoineen että uudet korotetut ennakot. Tällaisessa tilanteessa verojen maksu rasittaa varmasti yrityksen maksuvalmiutta.

Kun yritys harkitsee merkittävään liiketoimeen ryhtymistä, eikä ole varma verotuskäytännöstä, se voi hankkia verottajalta **sitovan, maksullisen ennakopäätöksen**.

Noudata määräaikoja

Maksa verot ajoissa. Palvelualoilla verojen osuus liikevaihdosta saattaa olla huomattavan suuri. Jos esimerkiksi yhden kuukauden verot ovat jääneet maksamatta, tilanteen kiinni kurominen seuraavana kuukautena tuo aina ongelmia ja kiristää yrityksen maksuvalmiutta.

**Hoida asiat ajoissa –
myöhästymiset voivat tulla kalliiksi!**

Määräaikojen noudattaminen koskee kaikkea yrityksen verottajalta saamaa postia. Myös arvonnäköverojen kuukausi-ilmoituksiin on syytä suhtautua vakavasti. Menetetyn luottamuksen takaisin saaminen on hankalaa.

Ennakkoperintärekisteri – tärkeä luottamusmittari

Aloittava yrittäjä tekee verovirastolle hakemuksen **ennakkoperintärekisteriin** merkitsemisestä. Rekisteröinti tapahtuu joko veroviraston aloitteesta tai rekisteröitävän omasta hakemuksesta. Yrittäjä voidaan merkitä rekisteriin jo ennen liiketoiminnan aloittamista. Rekisteri on julkinen.

Ennakkoperintärekisteri on keskeinen verottajan luottamusmittari. Yrityksen tulee huolehtia siitä, että se säilyttää rekisteröintikelpoisuutensa.

Erityisesti palvelualojen yrityksille rekisterissä mukanaolo on luotettavan liiketoiminnan kulmakivi. Liiketoimiin ryhtyminen rekisteröimättömän liikekumppanin kanssa on sinällään iso riski. Yrityksen ei kannata ottaa sellaista riskiä!

Lisätietoja

Kun tarvitset neuvoja ja opastusta, ota yhteyttä tilitoimistoosi, viranomaisiin, yrittäjäjärjestöön, Kauppakamariin tai muuhun luotettavaan tietolähteeseen. Työvoima- ja elinkeinokeskus (TE-keskus) on uusi neuvontakanava. Asiantuntija-apu ja neuvonta eivät aina maksa mitään. Riskiä pienentää se, että yritys osaa ongelmatilanteissa kääntyä ajoissa asiantuntijan puoleen.

Verotusta koskevia lisätietoja löydät mm. seuraavista kirjoista:

- Tikkanen, T. 1997. Liikkeen- ja ammatinharjoittajan verokirja. Verotieto Oy, Helsinki.
- Koponen, J. 1998. Yrityksen perustajan verokirja. Verotieto Oy, Helsinki.

Laatijat: Arto Suominen, Janne Engblom, Sanna-Mari Krappe, Tukkk. Kuva Matti Vuori, VTT Automaatio. Copyright © 1998 PK-RH -hanke. Työvälinesarjan ovat pääosin rahoittaneet Euroopan sosiaalirahasto ja sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosasto sekä Työsuojelurahasto. Versio 1.0. 5.10.1998.
Tiedosto: kor-iii-verotus.doc